

Opettajien kokemuksia tiimiopettajuudesta master-koulutuksessa

[Koivisto Kaisa](#), [Koskela Maria](#), [Henner Anja](#)

11.12.2015 ::

Metatiedot

Nimeke: Opettajien kokemuksia tiimiopettajuudesta master-koulutuksessa. Teoksessa L. Kiviniemi, K. Koivisto & K. Koivunen (toim.) Yhteistyössä koulutusta, työelämää ja aluetta kehittämässä

Tekijä: Koivisto Kaisa; Koskela Maria; Henner Anja

Aihe, asiasanat: korkeakouluopetus, monialaisuus, opettajuus, tiimiopetus, ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, Oulun ammattikorkeakoulu

Tiivistelmä: Valtakunnallisessa Yamk-opettajuus sillanrakentajana -hankkeessa pyritään uudistamaan master-koulutuksen toimintoja niin, että tutkimus-, kehitys ja innovaatiotyön (tki-työ) vaikuttavuus vahvistuu tiedon ja osaamisen siirtona, kehittämisenä ja uudistamisena korkeakoulujen ja työelämän välillä. Master-koulutuksen tki-toiminnan avulla tulisi tuottaa tietoa, uusia innovaatioita ja yhteiskunnallista hyötyä. Master-koulutuksen opettajuus edellyttää uudenlaista osaamista toimia koko koulutuksen ja tki-toiminnan yhdistäjänä työelämän, opiskelijan ja koulutuksen välillä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) master-koulutuksen opettajien kokemuksia tiimiopettajuudesta yhteisten monialaisten opintojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Tavoitteena oli tuottaa kokemuksellista tietoa tiimiopettajuudesta ja tiimiopettajuuden kehittämiskohteista. Tutkimukseen osallistui kahdeksan Oamkin master-tutkinnoissa monialaisia yhteisiä opintojaksoja toteuttavaa opettajaa.

Tulosten mukaan monialaista tiimiopettajuutta pidettiin mielekkäänä tapana toteuttaa opetusta. Oppimisen kohteena olevaa asiaa tulisi sisällöllisesti määritellä ja kehittää monialaisuuden ja jokaisen opettajan asiantuntijuusosaamisen näkökulmasta. Opinnäytetyö monialaisena yhteistyönä mahdollistaisi parhaiten oppimisen integroitumisen yhteiseen kohteeseen kaikkien yhteistyössä olevien toimijoiden kanssa. Integraatio tarkoittaa, että opiskelijan asiantuntemus, työelämän tutkimus- ja kehittämiskohde sekä yhteistyökumppanit ja opettajat muodostaisivat monialaisen tutkimus- ja kehittämistyöryhmän, jolloin samanaikaisesti saavutettaisiin master-koulutukselle asetettuja tki- tavoitteita, opiskelijoiden tki- ja johtamisosaamisen kehittymistä ja työelämän sekä alueen elinkeinoelämän yhteistä kehittämistä.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2015-12-11

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102815074>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Koivisto, K., Koskela, M. & Henner, A. 2015. Opettajien kokemuksia tiimiopettajuudesta master-koulutuksessa. Teoksessa L. Kiviniemi, K. Koivisto & K. Koivunen (toim.) Yhteistyössä koulutusta, työelämää ja aluetta kehittämässä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 29. Hakupäivä 10.12.2015. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102815074> (<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2015102815074>).

Monialainen tiimiopettajuus on hyvällä alulla Oulun ammattikorkeakoulussa. Monialainen tiimiopettajuus lisää opettajien välistä yhteistyötä ja osaamista. Tällä hetkellä toteutettu opintojaksokohtainen monialainen opetus jää löyhästi työelämään liittyväksi. Monialaisuuden liittäminen laajempiin opintokokonaisuuksiin ja opinnäytetyöhön (tutkimus- ja kehitystyöhön) mahdollistaisi myös työelämän ja alueen elinkeinoelämän toimijoiden mukanaolon, jolloin ammattikorkeakoulun rooli aluevaikuttajana vahvistuisi.

Tiivistelmä

Tausta: Valtakunnallisessa Yamk-opettajuus sillanrakentajana -hankkeessa pyritään uudistamaan master-koulutuksen toimintoja niin, että tutkimus-, kehitys ja innovaatiotyön (tki-työ) vaikuttavuus vahvistuu tiedon ja osaamisen siirtona, kehittämisenä ja uudistamisena korkeakoulujen ja työelämän välillä [\[1\]](#) ([#cite-text-0-0](#)) [\[2\]](#) ([#cite-text-0-1](#)). Muuttunut työelämä vaatii verkostoitumista ja sen

moninaisuuden hyödyntämistä yhteistyönä [\[3\]](#) ([#cite-text-0-2](#)) [\[1\]](#) ([#cite-text-0-0](#)). Master-koulutuksen tki-toiminnan avulla tulisi tuottaa tietoa, uusia innovaatioita ja yhteiskunnallista hyötyä. Master-koulutuksen opettajuus edellyttää tänä päivänä uudenlaista osaamista toimia koko koulutuksen ja tki-toiminnan yhdistäjänä työelämän, opiskelijan ja koulutuksen välillä. [\[4\]](#) ([#cite-text-0-4](#)) Tiimiopettajuus sisältyy hankkeen työpakettiin YAMK-opettajuus sillanrakentajana.

Tutkimuksen tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) master-koulutuksen opettajien kokemuksia tiimiopettajuudesta yhteisten monialaisten opintojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Tavoitteena oli tuottaa kokemuksellista tietoa tiimiopettajuudesta ja tiimiopettajuuden kehittämiskohteista.

Tutkimuksen toteutus: Tutkimukseen osallistui kahdeksan Oamkin master-tutkinnoissa monialaisia yhteisiä opintojaksoja toteuttavaa opettajaa. Monialaiset opintojaksot toteutettiin syksyllä 2014. Tutkimusaineisto kerättiin keväällä 2015 [haastattelemalla opettajia teemahaastatteluun perustuen](#) (http://www.oamk.fi/epooki/files/7514/4595/0589/Liite_2_Teemahaastattelurunko_yamk-opettajuus_sillanrakentaja_tyopaketti_4_tiimiopettajuus.pdf). Haastattelu sovittiin jokaisen opettajan kanssa yksilöhaastatteluna ja opettajalle sopivana aikana. Haastattelun tekivät kaksi Oamkin sosiaali- ja terveysalan opettajaa ja yksi master-tutkintoa suorittava opiskelija. Haastattelut nauhoitettiin. Haastattelut kestivät 40 minuutista 1 tuntiin. Haastatteluun osallistuvat opettajat edustivat liiketaloutta (1), tekniikkaa (3) ja sosiaali- ja terveysalaa (4). Haastatteluaineistoa kertyi 100 sivua. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysi menetelmällä.

Tulokset: Tuloksiksi muodostuivat seuraavat pääluokat: Tiimiopettajuus, tiimiopettajuuden ja monialaisten opintojaksojen suunnittelu ja toteutus, opiskelijoiden oppimisen arviointi monialaisissa opinnoissa, monialaisuus ja työelämäyhteys ja tiimiopettajuuden arviointi.

Johtopäätökset: Monialaista tiimiopettajuutta pidettiin mielekkäänä tapana toteuttaa opetusta. Oppimisen kohteena olevaa asiaa tulisi sisällöllisesti määritellä ja kehittää monialaisuuden ja jokaisen opettajan asiantuntijuusosaamisen näkökulmasta. Opinnäytetyö (tutkimus- ja kehitystyö) monialaisena yhteistyönä mahdollistaisi parhaiten oppimisen integroitumisen yhteiseen kohteeseen kaikkien yhteistyössä olevien toimijoiden kanssa. Integraatio tarkoittaa, että opiskelijan asiantuntemus, työelämän tutkimus- ja kehittämiskohde sekä yhteistyökumppanit ja opettajat muodostaisivat monialaisen tutkimus- ja kehittämistyöryhmän, jolloin samanaikaisesti saavutettaisiin master-koulutukselle asetettuja tki- tavoitteita, opiskelijoiden tki- ja johtamisosaamisen kehittymistä ja työelämän sekä alueen elinkeinoelämän yhteistä kehittämistä.

Monialainen tiimiopettajuus

Tiimiopettajuus on opettajien yhteistoimintaa opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Oulun ammattikorkeakoulussa (Oamk) tiimiopettajuus ja monialainen oppiminen on asetettu yhdeksi toiminnan kehittämisen kohteeksi master-koulutuksessa. [\[5\]](#) ([#cite-text-0-5](#)) [\[6\]](#) ([#cite-text-0-6](#)) Tiimi voidaan määritellä ryhmäksi ihmisiä, joilla on toisiaan täydentäviä taitoja ja jotka ovat sitoutuneet yhteiseen päämäärään, tavoitteisiin, toimintamalliin, yhteisvastuuseen ja luottamukseen [\[7\]](#) ([#cite-text-0-7](#)) [\[8\]](#) ([#cite-text-0-8](#)) [\[9\]](#) ([#cite-text-0-9](#)) [\[10\]](#) ([#cite-text-0-10](#)) Lisäksi tiimin jäsenet ovat organisoituneet suhteellisen pysyväksi ryhmäksi jonkin työkokonaisuuden suorittamiseksi yhteistyönä [\[9\]](#) ([#cite-text-0-9](#)) [\[11\]](#) ([#cite-text-0-12](#)).

Tiimillä voi olla erilaisia kehitysvaiheita potentiaalisen tiimin kautta huipputiimiin. Huipputiimin ominaisuuksia ovat jäsenten vahva sitoutuminen toistensa kehitykseen ja menestymiseen, selkeät

päämäärät ja kunnianhimoiset tavoitteet, viimeistellympi toimintamalli, suurempi yhteisvastuu, jaettu johtajuus ja jäsenten toisiaan täydentävät taidot. Lisäksi huipputiimeissä keskustelu on kyselevää ja kuuntelevaa, ilmapiiri on positiivista ja huomio keskittyy muihin itsen sijaan. [7] (#cite-text-0-7) [9] (#cite-text-0-9) Tiimin tehokas toiminta perustuu dialogiin ja toisten erilaisuuden hyväksymiseen sekä toisten ajatusten ymmärtämiseen ja yhteisen näkemyksen muodostumiseen rakentavalla tavalla [9] (#cite-text-0-9) [12] (#cite-text-0-16).

Yhteisöllisyydessä ja yhteisöllisessä toiminnassa on samankaltaisia ominaisuuksia kuin tiimin toiminnassa. Yhteisöllisyys saavutetaan yhteistä toimintaa luomalla ja järjestelemällä toiminnalliset puitteet sekä organisatorisella että kulttuurisella tasolla. [8] (#cite-text-0-8) Yhteisöllisyyttä edistävät hyvin toimivat tiimit ja tiimityöskentely. Todellinen tiimityöskentely vaatii opettajilta uudenlaista muiden kanssa työskentelyä. Tiimityöskentelyyn siirtyminen edellyttää myös uusia johtamiskäytäntöjä (työsuunnitelmat, resursointi) ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Tiimissä oppiminen on tehokkaampaa ja nopeampaa kuin yksittäisen ihmisen oppiminen. [13] (#cite-text-0-18) [9] (#cite-text-0-9)

Tiimiopettajuuden tarvetta perustellaan reaali maailman muuttumisena monimutkaisemmaksi. Opetuksen ja oppimisen tulisi koostua laajemmista, toisiinsa liittyvistä kokonaisuuksista. Oppimistilanteiden ja - ympäristöjen integroituminen tki-toimintaan tarkoittaa, että oppimistehtävät ja oppimateriaali tukevat integraatiota. Tki-integroinnissa työelämäyhteistyö toteutuu kumppanuutena ja yhteiskehittelynä. Kehitystyö perustuu tarve- ja asiakaslähtöisyyteen. Tuotettua ja koostettua tietoa, kokemuksia ja arvoja jaetaan yhdessä. Ammattikorkeakoulun koulutusalat ylittävien opettajien toimintakulttuuri ja -tavat, terminologia, tiedetausta ja ajattelutapa eroavat toisistaan. Tänä päivänä ammattikorkeakoulun opettajuus laajenee koulutusalat ylittäväksi yhteistyöksi ja toiminta rajapinnoilla on kehittymässä. Ammattikorkeakouluissa ollaan eri kehitysvaiheessa. [8] (#cite-text-0-8) [9] (#cite-text-0-9) [14] (#cite-text-0-22)

Tiimiopettajuudessa johtajuus ja vastuu sekä opetuksesta että oppimisesta jakautuvat opettajien kesken. Opetuksessa huomioidaan kaikkien opettajien asiantuntijuus ja vahvuudet. Opetus tapahtuu vuorovaikutteisesti asiantuntijoiden kesken. Opettajien työskentely on tasa-arvoista, eikä enakkoon sovittuja rooleja tai tehtäviä ole. Tiimiopettajuus vaatii opettajilta harjaantumista sekä luottamusta itseensä ja omaan osaamiseensa. Tiimissä olevat opettajat sopivat työskentelyn ja vastuut, joten [esimerkkejä erilaisista tavoista toteuttaa tiimiopetusta](#) (http://www.oamk.fi/epooki/files/5214/4595/0546/Liite_1_Tiimiopettajuuden_toteuttamistapoja.pdf) on useita.

Työelämä edellyttää kykyä sekä itsenäiseen että ryhmässä työskentelyyn. Yhdessä toimiminen rakentaa yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyttä voidaan ymmärtää ja määritellä monista eri näkökulmista. Yhteisöllisyyden kehittämällä on yhteyttä pedagogisen toiminnan laatuun, koulutusalojen väliseen yhteistoimintaan ja ammattikorkeakoulun rakenteelliseen organisoitumiseen (Hakala & Karvinen 2007; Ilola, Kotila & Nikander 2009). Yhteisöllisyys kehittää työyhteisön sosiaalista pääomaa. Sosiaalinen pääoma vaikuttaa positiivisesti ja tuo uutta yhteisön jäsenten keskinäiseen vuorovaikutukseen ja ymmärrykseen. Sosiaalisen pääoman idea on yhdessä toimiminen, suhteiden luominen ja luotujen suhteiden toimivina pitäminen. Sosiaalista pääomaa kehittävä oppimisympäristö edellyttää opettajalta yhteistyötä, osaamisen ja tiedon jakamista sekä opetuksen yhteistä suunnittelua tiimeissä. [8] (#cite-text-0-8) [9] (#cite-text-0-9) [10] (#cite-text-0-10)

Rajapinnoilla työskentely, yhteisöllisyys ja sosiaalisen pääoman lisääminen merkitsevät moniammatillisen työskentelytavan yleistymistä ammattikorkeakouluissa. Ammattikorkeakoulun opettaja edustaa oman koulutustaustansa kautta jotakin ammattialaa, koulutusala ja tiedetaustaa. Moniammatilliseen työhön liittyy moniammatillinen rajapinta, jota voidaan ymmärtää yhteisenä oppimisen tilana. Tässä tilassa kohtaavat eri toimijoiden kautta tieto, kommunikaatio ja yhteistyö.

[8] (#cite-text-0-8) [15] (#cite-text-0-27) Yhteistyötä edistää, että opettajilla on yhteinen intressi jonkin kohteen kehittämiseksi, esimerkiksi opetussuunnitelman kehittäminen. Muita kehittämiskohteita voi olla verkko-oppimisympäristöjen laaja-alainen käyttö [16] (#cite-text-0-28), materiaalin tuottaminen yhteiselle oppimisalustalle, projekti yhteistyö tai yhteisten koulutuspäivien järjestäminen. Moniammatillinen yhteistyö johtaa parhaimmillaan uuden tiedon luomiseen. [12] (#cite-text-0-16) Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen on keskeinen osa tulevaisuuden opettajuutta. Ammattikorkeakoulun opettajan työ muuttuu väistämättä. Tämän takia opettajien jaksamisesta tulee huolehtia. [17] (#cite-text-0-30)

Opettajien kokemukset tiimiopettajuudesta - tutkimustulokset

Monialaisissa opintojaksoissa opettavien opettajien haastatteluaineiston aineistolähtöisen analyysin perusteella tuloksiksi muodostuivat seuraavat viisi pääluokkaa: tiimiopettajuus, tiimiopettajuuden ja monialaisten opintojaksojen suunnittelu ja toteutus, opiskelijoiden oppimisen arviointi monialaisissa opinnoissa, monialaisuus ja työelämäyhteys ja tiimiopettajuuden arviointi.

Tiimiopettajuus

Opettajat kuvasivat ja määrittelivät tiimiopettajuuden olevan yhteistyömuoto ja tapa tehdä työtä, jossa kaikki osallistujat ovat tietoisia tiimin tavoitteista, yhteisestä päämäärästä ja toisten osaamisesta. Tiimiopettajuutta kuvattiin yhdessä, rinnakkain tai peräkkäin opettamisena, jolloin vastuu jakaantui useamman opettajan kesken. Opettajat yhdessä suunnittelivat ja toteuttivat omia tai yhteisiä opintoja. Tiimiopettajuudessa pyrittiin moniammatillisuuteen ja monialaisuuteen. Moniammatillisuus ja monialaisuus tarkoittivat eri alojen opettajien oman asiantuntijuuden hyödyntämistä opetus- ja oppimistilanteissa. Yhteinen oppimisen kohde määriteltiin koulutusohjelman tasolla ja toteutettiin oppimistavoitteiden ja oppimismenetelmien integroimisena kokonaisuuteen. Tiimiopettajuuden todettiin toteutuvan parhaimmillaan yhteisissä tutkimus- ja kehittämishankkeissa tasavertaisesti yhdessä opiskelijoiden kanssa. Tiimiopettajuudessa toteutui valmentaminen, ohjaaminen ja työtoveruus.

Tiimiopettajuutta kuvattiin antoisammaksi, kuin yksin opettaminen. Tiimissä asioita tarkasteltiin useasta näkökulmasta ja vastuuta jaettiin. Opettajat löysivät tiiminä uusia keinoja viedä opetusta eteenpäin ja saivat varmuutta päätösten tekemiseen toisilta opettajilta. Tiimiopettajuuden erityisenä etuna pidettiin sitä, että vastuuta voitiin jakaa ja opettajat saattoivat tukeutua toinen toisiinsa ongelmien ilmetessä. Tiimiopettajuutta pidettiin pedagogisesti haastavana, koska useamman opettajan tulisi päästä samalle aaltopituudelle siitä, miten opetettavaa asiaa viedään eteenpäin.

Tiimiopettajuuden ja monialaisten opintojaksojen suunnittelu ja toteutus

Haastatteluun osallistuvat opettajat kuvasivat monialaisten yhteisten opintojaksojen suunnittelun alkaneen siitä, että Oamkin kaikista master-koulutuksista oli valittu ne opintojaksot, joissa oli yhteisiä sisällöllisiä eri aloille soveltuvia teemoja. Opintojaksot yhdistettiin sitten yhteisiksi monialaisiksi opinnoiksi. Yhteisten monialaisten opintojen toteutus päätettiin organisoida pääosin verkkototeutuksina. Monialaisiin opintoihin päädyttiin master-opinnoissa, koska tämän päivän työelämässä tehdään yhteistyötä eri alojen ihmisten ja verkostojen kanssa. Esimerkiksi tietoutta strategisesta henkilöstöjohtamisesta ja projektijohtamisesta tarvitaan kaikilla aloilla. Valittuja monialaisia yhteisiä opintoja toteuttivat ne opettajat, jotka olivat olleet opettamassa kyseistä

aihetta aikaisemmin.

Osa haastatteluun osallistuneista opettajista kritisoi tiimiopettajuuden organisointia. Tiimiopettajuus oli koettu haasteelliseksi, koska tiimien muodostuminen oli ollut sattumanvaraista ja opettajien yhteissuunnitteluun ei oltu varattu riittävästi aikaa. Kuvausten mukaan perusraamit olivat olleet kunnossa, mutta hienosäätö oli jäänyt puuttumaan. Opettajien välinen luottamus tiimin sisällä oli myös ollut puutteellista. Tiimiopettajilla oli vastuu yhteisen opintojakson suunnittelusta ja toteutuksesta, mutta haastattelujen perusteella oltiin vielä kaukana aidosta yhteissuunnittelusta ja toteutuksesta eri alojen välillä.

"Tämä on ollut sellanen kokeiluvuosi ja kaikkea ei varmasti oo keretty tehdä kirjojen mukkaan. Ollaan vasta alkuvaiheessa. että kyllä tätä pitänyt useita vuosia, niin nyt on yhen kerran kokeiltu ja tuiskattu, että on saatu läpi menemään. Toinen pitäis olla sitten, että sitä harkitaan... ja kolmas on ehkä..."

"Minusta on ollut villiä ja vapaata. Jokainen on tehnyt mitä on tehnyt. Siinä mielessä minusta ei ole mitään ongelmaa ollut. Ne on tehny työnsä ja sillä hyvä. Kaikilla on ollut vastuuta."

Tiimissä toimiminen oli asioiden sopimista ja suunnittelua kaikkien tiimin osallistuvien kesken. Suunnittelua tehtiin sisältöjen, toteutuksen, opetusmenetelmien, ryhmäjaon, tehtävien ja tavoitteiden suhteen sekä käytäntöjen organisoimiseksi ja ymmärtämiseksi. Verkon kautta tapahtuvan opetuksen suunnittelua tehtiin muun muassa verkko-oppimisympäristöissä, jotka palvelivat monialaisia opintoja.

Vastuuta toteutuksesta monialaisissa opintojaksoissa jaettiin eri tavalla riippuen opettajatiimistä. Opettajien ammattitaitoa pidettiin korkeana ja muun muassa työmäärän ja kuormittavuuden arviointi toteutui ammattitaitoiselta opettajalta rutiinilla. Opettajien työmäärä perustui Oamkin sopimiin resursseihin ja työnjaon perusteisiin. Opettajat kokivat, että eri alojen opettajien resurssit yhtä opintopistettä kohden vaihtelivat siten, että osa opettajista joutui toteuttamaan saman opintojakson opetusta pienemmillä resursseilla.

Pedagogiset ratkaisut määriteltiin opiskeltavan aiheen ja ryhmän tason mukaan. Monialaisia opintoja suorittavat olivat master-opiskelijoita, joilla oli aikaisempi tutkinto ja työkokemusta. Tällöin opettajat pitivät tärkeänä, että opiskelijoiden oli mahdollista pohtia opittavia asioita tarkemmin. Lisäksi omaehtoista ja itsenäistä oppimista sekä opiskelijan omaa vastuuta oppimisesta pidettiin perusteltuna. Kun opettajat olivat jakaneet toisilleen vastuut, toisten tekemisiin ei juuri puututtu.

"Minulla on sellainen suhde tekniikkaan, että ne ovat miesvaltaisella alalla ja niillä..."

"Pyrkimyksenä oli se, että..."

on tietty historia ja tiettyjä etuja siellä. Meillä on sosiaali- ja terveysalalla huomattavasti TAS ehdot eli meillä on vähemmän aikaa suunnitteluun.”

opiskelija löytäisi itselleen tietolähteet, joista löytää projektitietoutta. Saisi itselle viitekehyksen, että löytää hakusanoja, joilla löytää itselle tietoutta ja jos kohtaa työelämässä sellaista problematiikka johon liittyy tutkiminen.”

”Kaikki ollaan kokeneita opettajia, niin me ei hirveästi puututtu toisten asioihin.”

Monialaisen tiimiopettajuuden suunnittelussa ja toteutuksessa tuli esille opettajien erilaisia näkemyksiä, joista tulisi keskustella ja päästä yhteiseen ymmärrykseen. Opettajien haastattelujen perusteella näiden erilaisten näkemysten eroavuudet opittavasta kohteesta pitäisi tuoda esille myös itse oppimistilanteissa. Näin opiskelijat oppisivat, että asioista voidaan olla eri mieltä ja niistä voidaan keskustella eri näkökulmista. Opettajilla oli erilaisia tapoja tehdä työtä, minkä arvioitiin kuuluvan opettajuuteen, ammattitaitoon ja ihmisten erilaisuuteen. Esimerkiksi tutkimuksen tekemisen lainalaisuuksia ja niiden oppimista opettajat saattoivat tarkastella hyvinkin eri tavalla.

”Minusta on oikein tuoda oma näkemys esille, jos olen eri mieltä kuin toinen tiimi opettaja. Jos minulla on selkeä ajatus, että tuosta asiasta voidaan olla tätäkin mieltä. Toivon, että voisi näyttää esimerkin, että asioista voidaan keskustella.”

”En tiedä huomasiko opiskelijat, että jokainen opettaja opetti vähän omalla tavallaan. Mutta tämä se on se opettajuuden juttu, että jokainen opettaa omalla tavallaan.”

Monialaisen opiskelijaryhmän opetuksen konkreettinen toteutus oli opettajalle haastavaa, jos opettaja joutui yksin vastaamaan substanssiaiheesta ja -kokonaisuudesta monialaisuuden näkökulmasta. Opettajan tuli tehdä paljon enemmän töitä, eikä hän välttämättä sittenkään kyennyt

nostamaan esille kaikkia substanssialoja vastaavia esimerkkejä opittavaan kohteeseen liittyen. Tämä vaatisi enemmän opettajien välistä yhteistyötä. Kuitenkin monialaisuus rikasti oppimistilannetta. Opettaja joutui itse suunnittelemaan myös enemmän substanssin opettamista, kun toimi monialaisessa opettajatiimissä ja toteutti kyseessä olevaa monialaista opintojaksoa.

"Opettajan näkökulmasta tulee kysymykseen, mitä se on itselle ja vieraalle opiskelija ryhmälle, niin kuin tässä tapauksessa sote-alan opiskelijoille. Mitä se heidän tekemässä työssä niin kuin se projektitoiminnan rooli, jos ajattelee että sairaanhoitajan ja insinöörin projektit ovat aivan niin kuin erilaisia. Ja miten sitä niin kuin pitäisi lähestyä sitä projektityötä, niin se on varmaan niin kuin se mikä teettää opettajalle sitä pohdintaa ja se tuottaa...
...aina ei voi pohtia asiaa...
...tuntuu..."

"Haastavaa on, miten sitä niin kuin pitäisi lähestyä sitä projektityötä, jotta se kohdentuu kaikkien omiin...
...ihin."

Käytännön toteutukset monialaisissa opinnoissa oli toteutettu siten, että oli tavattu opintojakson suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin merkeissä muutamia kertoja. Opiskelijoiden kanssa oli toteutettu konkreettisia yhteistilanteita yhdestä kolmeen kertaan aloituksessa ja lopetuksessa pääasiassa. Kaikissa monialaisissa opintojaksoissa oli hyödynnetty verkko-oppimisalustaa mahdollisimman paljon.

Opintojaksossa opettajat olivat jakaneet vastuuta luentojen ja luentojen sisällön toteutuksen, materiaalin koostamisen ja oppimisalustan suhteen. Opiskelijat oli jaettu yhtä suuriin monialaisiin ryhmiin ja ryhmät taas oli jaettu opintojaksolle osallistuville opettajille tasapuolisesti. Opettajat ohjasivat, arvioivat ja antoivat palautetta ryhmien tekemistä tehtävistä pääasiassa oppimisalustan ja AC- ohjauksen kautta. Jokainen tiimin opettaja oli toiminut omalla tavallaan suunnitellun mukaisesti. Loppupalavereissa oli tehty arviointia opiskelijoiden oppimisesta. Arviointia ja keskustelua siitä, miten opettajat itse olivat toimineet ja miten tiimiopettajuutta opettajien näkökulmasta tulisi kehittää, oli käyty vähän. Monialaisissa opinnoissa olevien opettajien tulisi käyttää enemmän aikaa yhteiseen keskusteluun monialaisten opintojaksojen toteutuksesta ja niihin liittyvistä käytänteistä.

"Ylempien
opinnäytetyöseminaareja

"Asiat, jotka opettajatiiminä käytiin läpi, siis Optima, on aika tyypillinen tämä viitekehys ja sitten oli videointi ja Adobe Connect,

olen pitänyt AC:llä. Opiskelijat tulevat mukaan, ei ole hankaluutta.”

nämä valinnat. Nehän aika tavalla rajasi sitä, millä tavalla tämä koko opetus tapahtui.”

”Siinähan oli etukäteen lyöty lukkoon jo sen aloitusluennon aika ja kyllä kai se meni ihan minun ehdotuksen mukaan se loppu sitten. Sisällöllisesti siitä oli tyypillinen kurssikuvaus olemassa. Kurssikuvauksen puitteissa saattoi opettaa ja sisältö tuli minun ammattitaidon

”Meillä oli palavereja, kaksi tai kolme vuoden aikana. Minun kannalta oli tärkeintä tietää, missä ja milloin opetetaan ja kuinka monta tuntia ja mistä aiheesta.”

”Semmoista meillä ei ollut, että me muut oltaisiin oltu yhtä aikaa siinä yhteydessä sitten. Se jäi puuttumaan ja sieltä olisi varmaan tullut enemmän se sisältö ja monialaisuus olisivat toteutuneet.”

Opiskelijoiden oppimisen arviointi monialaisissa opinnoissa

Opettajat olivat arvioineet monialaisissa opintojaksoissa olevien opiskelijoiden oppimista [kyselyllä](http://www.oamk.fi/epooki/files/1314/4595/0638/Liite_4._Opintojakson_palautelomake_osaamisen_arviointi.docx) ([http://www.oamk.fi/epooki/files/1314/4595/0638/Liite 4. Opintojakson palautelomake osaamisen arviointi.docx](http://www.oamk.fi/epooki/files/1314/4595/0638/Liite_4._Opintojakson_palautelomake_osaamisen_arviointi.docx)), joka oli Optima-alustan oppimisympäristössä. Lisäksi opettajat olivat pyytäneet [palautetta](http://www.oamk.fi/epooki/files/4114/4595/0614/Liite_3._Tehtavaan_integroidun_opintojakson_arviointi.pdf) ([http://www.oamk.fi/epooki/files/4114/4595/0614/Liite 3. Tehtavaan integroidun opintojakson arviointi.pdf](http://www.oamk.fi/epooki/files/4114/4595/0614/Liite_3._Tehtavaan_integroidun_opintojakson_arviointi.pdf)) integroiden palautteen kysymyksen oppimisesta opintojaksolla vaadittavien tehtävien yhteyteen. Opiskelijoiden palautteet näkyivät kaikille opintojaksoon osallistuville opettajille opintojaksokohtaisesti oppimisympäristössä.

Joidenkin opintojaksojen palautteet oli käyty opettajien loppupalaverissa läpi. Loppupalaverissa oli myös sovittu niistä muutoksista, joita tulisi tehdä ennen seuraavaa monialaisen opintojakson toteutusta. Tehtäviin integroitu oppimisen palaute tuotti argumentoidumpaa ja perusteellisempaa palautetta opiskelijoiden oppimisesta. Opettajat olivat opiskelijoiden palautteiden perusteella ymmärtäneet, että opiskelijat olivat pitäneet opiskelusta monialaisina ryhminä, koska asioita oli tarkasteltu eri näkökulmista.

Opiskelijoiden palautteita oli joistakin monialaisista opintojaksoista niukasti. Opiskelijoiden

oppimisen arviointiin ja palautteiden saantiin tulisi kiinnittää jatkossa enemmän huomiota. Opiskelijapalautteita pidettiin tärkeinä, jotta opintojaksojen toteutusta voitaisiin kehittää. Monialaisissa opinnoissa oli oppiminen nimenomaan monialaisuuden hyödyn näkökulmasta jäänyt arvioimatta.

"Näitä asioita käytiin läpi palaverissa ja tehtiin pöytäkirja siitä, että mitä pitää muuttaa seuraavalle kerralle. Näin muutettavat asiat ilmenivät opiskelijoiden ryhmissä tehdyistä tehtävistä, joita kaikki opintojaksoon osallistuvat opettajat lukivat. Me muodostimme niistä yhteisen näkökulman."

"On vain oma arvioi, että monialaisissa opinnoissa opiskelijat oppivat asioita, joita eivät oppisi omissa alan ryhmissään."

"En tiedä. Sitä on varmaan vaikea mitata. Se on vaan sellainen mututuntuma."

Opiskelijoiden tehtävien arviointi oli toteutettu perinteisellä tavalla siten, että jokainen opettaja oli arvioinut omien ryhmien tehtävät yksin. Jokainen opettaja oli arvioinut niitä myös omalla tavallaan. Kutenkin opettajat painottivat, että keskeinen osa opettajan ammattitaitoa on, että opettaja osaa arvioida oikeudenmukaisesti. Opettajat pitivät tärkeänä, että yhteisiä arviointi- ja palautekeskusteluja käytäisiin enemmän opintojaksoissa vaadittavista tehtävistä, niiden kriteereistä ja yhteisistä arviointilinjauksista. Myös sellaiset tilanteet vaatisivat keskustelua, missä opiskelijoiden tehtävät eroavat toisistaan paljon ja arviointiskaala on hyväksytty/hylätty. Opettajien mukaan arviointi ei hyväksytty/hylätty skaalalla kohtele oppilaita tasavertaisesti, koska ryhmätöinä tehdyt tehtävät vaihtelivat tasoltaan paljon. Opettajien mukaan numeraalinen arviointi kohtelisi opiskelijoita tasapuolisemmin, koska silloin arvioitavan tehtävän arvo näkyisi numerossa.

"Arviointi tehtävissä meni niin, että jokaisen yksikön oma opettaja luki ja tarkasti yksikön opiskelijoiden tehtävät, jotka olivat yksilötehtävä ja ryhmätehtävä."

"Opettajat seurattiin ja pidettiin palaveri, kun oli luettu ryhmätöitä, kun ne poikkesivat niin paljon"

toisistaan.”

”Olisi hyvä keskustella, mitä loppujen lopuksi vaaditaan tehtävissä ja sitten olisi yhteinen linja. Parempi olisi, että meillä olisi joka ikiselle asialle kriteerit.”

Opettajien työmäärän jakamisessa ja jokaisen opettajan oman osuuden tekemisessä oli ollut joitakin ristiriitaisuuksia ja epäselvyyksiä, jotka olisi tärkeä selvittää. Yleisesti opettajat kuvasivat tiimissä oppimista, tiimissä olemista ja monimuotoisuutta hienoksi kokemukseksi. Opettajat perustelivat monialaisuuden tarvetta työyhteisöissä tänä päivänä tarvittavalla osaamisella ja yhteistyön tekemisen tarpeella. Opiskelijoiden palautteita pidettiin tärkeänä jatkon suunnittelemiseksi.

”Mutta opiskelijat osaavat sanoa paremmin ja osaan arvata että ovat kohtuu tyytyväisiä. Ei tämä ihan pieleen mennyt, mutta paljon jäi parannettavaa.”

Tiimiopettajuus, monialaisuus ja työelämäyhteys

Työelämäyhteys esiintyi opintojakson tehtäväannoissa ja opiskelijoiden oppimisympäristössä käymissä keskusteluissa. Opiskelijoiden omilla esimerkeillä työelämästä oli iso merkitys, jotta opintojakso integroitui työelämän konteksteihin. Opiskelijoiden työelämäkokemus vaihteli suuresti. Opettajien kuvausten perusteella opiskelijoiden vankkaa työelämäkokemusta ja ammattitaitoa olisi voinut käyttää vielä enemmän hyödyksi opintojaksojen toteutuksessa. Muutamat opiskelijat olivat esimerkiksi toimineet hankkeissa projektipäälliköinä, jolloin tämän kokemuksen vielä parempi hyödyntäminen olisi tuonut käytännölläisyyttä ja elävyyttä toteutukseen. Opiskelijat liittivät oppimiaan asioita omiin organisaatioihinsa pohtien mahdollisia kehittämishaasteita tai muutoksia olemassa oleviin käytäntöihin.

Opettajien mielestä koulutusorganisaatioiden tulisi suunnitella erilaisia vaihtoehtoja opintojaksojen sisällön integraatiosta työelämään, jotta kaikille opiskelijoille löytyisi yhteys käytännön työelämän toimintaan.

"Ongelmaa oli siinä, mitä projekti opiskelijalle vaikkapa sairaanhoitajana tarkoittaa, että opiskelija voi olla mukana ja soveltaa asiaa oman ammattiin ja kohtaako se asia, mitä opettaja siellä opettaa."

"Ne opiskelijat, joilla oli paljon kokemusta ja olivat olleet projektipäälliköinä ja hallinnoineet suuria EU-hankkeita, niin heidät ahotettiin. Mietin, että olisiko heitä voinut hyödyntää paremmin. Opiskelijoissa on valtavasti kokemusta, jota voisi"

"Kyllä se näkyy hyvin, mitä he ovat tehneet ja he luettelevat, mitä järjestelmiä ovat käyttäneet ja mitä siellä voisi tehdä."

Opettajien haastattelussa tuli esille niin kutsuttu masters of master työryhmä, jonka kautta on saatu palautetta tämän hetken työelämän alueen tarpeisiin. Opettajien kuvausten perusteella pitäisi rakentaa virallinen kumppanuusyhteistyömalli niiden keskeisten työelämätoimijoiden kanssa, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ja minne opiskelijat ovat kouluttautumassa. Opettajien mukaan työelämän kanssa tapahtuvaa kumppanuusyhteistyötä olisi hienoa lähteä kokeilemaan ja kehittämään.

"Minulla on ollut seminaareissa useita työelämän edustajia mukana, mutta se jää enempi ehkä siihen, että he tulevat kuuntelemaan ja keskustelemaan seminaariin, mikä on hyvä asia, mutta miten se heidän näkökulmastaan jalostuu se työ ja miten siitä tulee se tieto, niin siitä ei ole koskaan"

Monialaisuus ja sen hyöty erityisesti monialaisuuden näkökulmasta jäi hahmottumatta. Tämä tuli esille siinä, kuinka eri alojen opiskelijat toivat oman asiantuntijuusalueensa yhteisen kohteen rakentamiseen ja kehittämiseen. Monialaisuus tiimiopettajuudessa toteutui osittain. Opettajat hyödynsivät tiimissä toimivien toisten alojen opettajien alan erilaisuutta opintojakson suunnittelussa ja arvioinnissa sekä yhteisen kohteen uudelleen määrittämiseksi. Parhaimmillaan monialainen tiimiopettajuus voisi tuottaa uusia oivaluksia sekä oppimisen kohteen määrittelyssä että toteutuksessa.

”Monialaisuus, että sillä haetaan oppimiskokemuksia? Minä en ole ollut keksimässä, mutta arvelen, että, tässä on tunnistettavissa sen pedagogiikan ja opettajien arvomaailma.”

Tiimiopettajuuden arviointi

Opettajien haastattelujen perusteella tiimiopettajuuden arvioinnissa oli parantamisen varaa. Systemaattista arviointia ja synteesiä tiimiopettajuudesta ja sen onnistumisesta ei juurikaan tehty. Arviointi toteutui yleisenä toteamisena, että opettajien välinen yhteistyö oli toiminut ja tavoitteet oli saavutettu. Arviointia pitäisi olla enemmän ja sen tulisi kohdentua tiimiopettajuuden kehittämiskohteisiin ja tarvittaviin muutoksiin. Ehdotetut muutokset tulisi huomioida seuraaviin yhteisiin toteutuksiin.

Opettajat arvioivat, että tiimiopettajuudesta saatujen kokemusten siirtäminen laajemmin muiden opettajien tietoon jäi toteutumatta. Opettajien mukaan tiimiopettajuuden ja monialaisten opintojen kokonaisuuden, valittujen sisältöjen ja aihealueiden kehittämisen vastuu on jäänyt määrittelemättä. Kehittämisen vastuu, tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi tulisi hoitaa paremmin ja näkyvämmiin kaikkien master-opintoja opettavien tietoon. Kehittämistä ja parantamista oli käytännöistä ja muutoksista sopimisessa, tiedon kulussa, työmäärän ja työnjaon sopimisessa.

”Mekin pidettiin laatupalaveri ja kyllä se jäi meidän tietoon

”Opettajien kesken ei tehty synteesiä tiimiopettajuudesta ja sen onnistumisesta, eikä ollut systemaattista arviointia ollut. Arviointia pitäisi olla enemmän ja sen tulisi kohdentua

siihen, mutta olisi syytä jakaa sitä tietoa.”

tiimiopettajuuden onnistumisiin, joiden perusteella suunniteltaisiin sitten jatkoa. Lisäksi arviointia pitäisi kohdentaa asioihin muutettaviin

”Opettajat ottavat jossakin yksikössä palautteita mm monimuoto opiskelusta ja tiimiopettajuudesta, mutta se palaute ei tule kaikkien yamk-tiimeissä olevien opettajien tietoon.”

”Mutta miten kokonaisuutta seurataan, sisältöä, seuraako kukaan sitä sitten, niin en tiedä.”

Opettajien osaaminen kehittyi tiimissä toimimalla omaa asiantuntijuuttaan ja osaamistaan muille jakaen. Opettajien mukaan monialaisessa tiimiopettajaryhmässä oppii myös itse. Tiimiopettajaryhmässä opettajat olivat voineet jakaa kokemuksiaan eri tavalla, kun opetuksesta oli ollut vastuussa myös toinen opettaja.

Opettajan työtä kuvattiin perinteisesti yksin tekemisenä. Tiimissä työskenneltäessä opintojaksot jalostuivat, pedagogisesti löydettiin uudenlaisia ja erilaisia ratkaisuja, koska opettajien kulttuuritaustat olivat erilaisia. Opettajat pitivät omaa erityisasiantuntemustaan kyseessä oleva aiheen opettamisessa tärkeänä. Opettajan asiantuntemusta määriteltiin siten, että opettaja tiesi ko. aiheesta eniten, tiesi ja oli lukenut alan oppikirjat, verkostoitunut alan oppikirjojen kirjoittajien ja asiantuntijoiden kanssa, jakanut asiantuntemustaan seminaareissa ja alan konferensseissa.

”Meille tulee mahtavia helmiä, kun joku osaa teknisesti tehdä jotakin ja sitten joku kysyy tai sanoo, että minä haluaisin tehdä tällaisen ja joku osaa jo sanoo, että oletteko kokeillut sitä tai tätä.”

”Opettaja tuntee ja tietää aiheen, on kolumnut kaikki aiheeseen liittyvät oppikirjat ja tehnyt yhteistyötä alan verkostojen ja kirjoittajien kanssa.”

”Ihmistieteet ovat erilaisia kuin

tekniikka niin toki
minä opin koko
ajan enempi.”

Tiimiopettajuutta pitäisi opettajien mukaan kehittää sisältöpuolelle. Tällöin monialaisuus näkyisi opintojaksojen sisältöjen toteutuksessa eri alojen konkreettisina esimerkkeinä suhteutuen erilaisiin työyhteisöihin ja organisaatioihin. Opettajien käsitykset opittavista monialaista kohteista eivät välttämättä vastanneet toisiaan siitä, mikä oli opiskelijoiden tarve opittavaan kohteeseen liittyen. Lisäksi opettajat toivoivat, että opintojaksojen toteutuksessa voisi olla enemmän todellista yhteisopettajuutta, jolloin eri alan osaamisen jakaminen tapahtuisi todellisissa oppimistilanteissa.

”Ko. opettajalla on laaja käsitys opetettavasta aiheesta, mutta siitä tuli vähän ongelmaksi se, että opettaja ei aivan oivaltanut, että mikä on opiskelijoiden kiinnostus, että opettaja katsoi asiaa laajalta perspektiiviltä.”

”Esimerkiksi projektikäytännöistä, mitä tarkoittaa kehitystyö eri organisaatioissa, minkälaisia projekteja on.”

Opettajien mukaan haasteita oli tuonut teknisten välineiden ja järjestelmien toimivuus. Tekniset välineet eivät olleet toimineet tai sitten järjestelmät olivat estäneet opettajan joustavan toiminnan eri yksiköiden välillä. Joidenkin opettajien kokemusten perusteella verkko-oppimisympäristöjen käyttö oli aiheuttanut huomattavaa työmäärän lisääntymistä.

”Varsinainen probleema tällä kurssilla tuli siitä, että käytettiin näitä AC-tiloja ja oppimisympäristöjä, että se oli tämän kurssin erityisesti mielenkiintoisempi teema. Minulla meni aikaa opintojakson opetuksen suunnittelun huomattavasti enemmän kuin tavallisesti. Mutta on tämä ollut hyvinkin iso haaste, jos lähdetään siitä, että minä sain käyttäjä tunnuksen sinne AC-tilaan puolituntia ennen opetuksen alkamista, eikäukaan tiennyt, että mitä...”

"Tässä hallinnollisessa ratkaisussa on kehitettävää. Mutta kun piti opettaa tällaisessa, että minä kävin suurin piirtein rautakaupasta ennen opetusta ostamassa kameran ja mikrofonin, jotkut opiskelijat tietenkin kaipasivat studioääntä. Kyllä se pitäisi ajatella siinä, että tämä opetustila olisi suunniteltu tätä oppimista varten, että se äänenlaatu olisi sen tasoa, jotta ei itse harmita äänenlaatua."

"Minun kannalta oli tärkeintä tietää, missä ja milloin opetetaan ja kuinka monta tuntia ja mistä aiheesta."

Jokaisella alalla, jopa tutkinto-ohjelmalla, oli omia toimintatapoja. Opettajat pitivät erityisen tärkeänä, että yhteisistä pelisäännöistä oli sovittu ja opettajat kunnioittavat toistensa osaamista. Opetusta kuvattiin monipuolisemmaksi, kun tiimiopettajuus oli toiminut. Kaikkien opettajien sitoutumista tiimin toimintaan pidettiin tärkeänä, jotta muille opettajille ei kasautuisi suurempaa vastuuta. Tiimiopettajuus kokonaisuutena tarkoitti sitoutumista tiiminä toimimiseen, oppimisen edistämiseen, oppilaiden ohjaukseen ja palautteen antamiseen.

Opettajat arvioivat, että monialaisten opintojaksojen konseptit oli tehty, mutta opintojaksojen sisällöllistä kehittämistä tarvittiin lisää. Kehittäminen tulisi kohdentua monialaisuuden näkymiseksi paremmin. Tällöin esimerkit eri aloilta tulisivat enemmän esille ja monialaisuus tuottaisi uusia innovaatioita ja oivalluksia. Monialaisuuden näkökulmasta opintojaksoja ja niiden toteutusta pitäisi suunnitella paremmin. Onnistuneissa toteutuksissa monialaisuus oli toiminut hyvin. Monialainen tiimiopettajuus oli tuonut opintojaksoon ja opetukseen laajemman sisällön, uusia näkökulmia ja avartanut ja monipuolistanut sekä opettajien että opiskelijoiden oppimista.

"Kyllä minä sanosin, että ne ovat ne käytännön rajoitukset ja systeemit on niin erilaiset ja kun ei niitä oo keretty kunnolla tavallaan yhteen hioa, niin kyllä se vähän semmosta. Kehittämistä löytyy."

"Monialaisuuteen liittyen enemmän käytännössä esimerkkejä, käytänteitä moniammatillisuudesta tai monialaisuudesta. Luennoitsija nyt osaa tietysti, mutta, että vähän syvällisempää näkemystä siitä omasta mielestä, niin sellaista olisi se."

"Se on ollut todella hyvä, että kaikkien kanssa on suunniteltu. Lähetty siitä, mikä on tämän opintojakson tai sen opetuksen kohteena olevan asian ja ilmiön ydin. ja sitten on lähetty miettiin miten sitä, minkälaisia menetelmiä voidaan käyttää, miten me voidaan aktivoida opiskelijoita nimenomaan siihen osallistavaan opetukseen nähden ja siten me ollaan yhdessä sovittu ja yhdessä mietitty ne tehtävät. Yhdessä mietitty että miten ne eri alojen opiskelijoiden osaaminen saataisiin näkyviin sillä tavalla, että tulisi joku...

Oamkin master-tutkintojen opettajat olivat olleet mukana tiimiopettajuudessa monialaisissa opinnoissa ja osa oman yksikkönsä sisällä pienempinä tiimeinä. Opettajat kuvasivat, että Oamkissa ei tehdä kovin paljoa aitoa tiimityötä. Tiimityön kulttuurin muodostuksessa ollaan alussa. Jossain määrin on pystytty toimimaan tiimin lailla ja jossain määrin ollaan edelleen harjoittelun asteella.

Oman alan opettajien välistä yhteistyötä pidettiin helpompana, koska kulttuuri ja ympäristö olivat tuttuja ja turvallisia. Lisäksi yhteistyötä oli tehty vuosia ja oli löydetty yhteinen toimintatapa, jolloin toiminnan toteuttamiseen ei mene ylimääräistä energiaa. Opettajien henkilökohtaiset kokemukset eri alojen kulttuurin muodostumisesta ja ylläpitämisestä olivat vaikuttaneet siihen, miten aloihin oli suhtauduttu. Perinteisesti oli tiedetty, että Oamkin eri alat olivat toimineet eri tavalla työmäärän ja muun työn organisoinnin suhteen.

"Sosiaali- ja terveystieteiden master-tutkinnoissa tiimiopettajuudessa on päästy tilanteeseen, on lähdetty opinnäytetyö edellä eteenpäin ja yksittäisiä opintojaksoja on integroitu tutkimus- ja kehittämisohjelmaan (opinnäytetyöhön). Opintoja toteutetaan opettajien kesken tiimeissä. Mutta muilla aloilla ja niiden opintokokonaisuuksissa, niin siellä on ne yhdessä päätetyt monialaiset ja sen jälkeen siellä on yksi opettaja...

"Sosiaali- ja terveystieteiden on menty kokonaisuuksiin ja opinnäytetyö edellä. Siihen on myös integroitu...

Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä monialaisesta

tiimiopettajuudesta opettajien kuvaamina

Opettajilla oli pääsääntöisesti positiivinen kokemus monialaisista opinnoista ja niiden toteuttamisesta opettajatiimeinä. Opettajat kuvasivat oppineensa ja saaneensa paljon. Maailmankuvien erilaisuutta eri tieteenaloilla pidettiin mielenkiintoisina. Opettajat olivat tuoneet tiimiopettajuuteen oman substanssinsa ja omat toimintatapansa. Nämä tavat saattoivat olla sellaisia, että opettajat eivät ymmärtäneet toisiaan. Opettajien mukaan ainoastaan yhteistyötä tekemällä lisättiin toisten ymmärrystä.

Opettajat kuvasivat monialaisen ryhmän olevan jo sinällään arvokas kokemus. Oman osaamisen, näkemysten ja kulttuurin jakaminen oli ollut oppimisen arvoista. Tiimiopettajuus oli vaatinut opettajilta luovuutta ja joustavuutta. Opiskelijoiden monipuolisempi hyödyntäminen oppimistilanteissa olisi tärkeää ja tulevaisuuden haaste.

Opettajat pitivät ongelmana sitä, että master-tutkintojen opiskelijoiden lähtötaso oli jäänyt määrittelemättä ja monialainen opintojakso oli valittu niin kutsutuksi peruskurssiksi. Kuitenkin master- tutkinto on jatkotutkinto. Opittavaan aiheeseen liittyvän muiden työelämän edustajien tiiviimpi mukanaolo olisi mielenkiintoista.

Yhteistyötä työelämän kanssa tulisi lisätä ja kehittää, koska nykyisin sen koettiin olevan vähäistä. Opiskelijoille annettavat tehtävät voisivat olla suoraan työelämää kehittäviä. Opettajat kokivat toimivansa yhteistyön tekijöinä ja ohjaajina. Opettajat pitivät tärkeänä, että Oamkiin muodostuisi oikea tiimiopettajuuskulttuuri suhteessa toisiin osastoihin. Opettajat pitivät tiimiopettajuutta tärkeänä Oamkille, koska tiimiopettajuuden ja monialaisen yhteistyön avulla olisi mahdollista saavuttaa uusia näkökulmia tavoitteena synnyttää jotakin uutta.

"Innovaatioita ja sosiaalisia innovaatioita ei synny yksin kammiossaan perustuu siihen, että ihmiset yhdessä tuottavat jotain hyvää."

"Tiimiopettajuudella on suuri merkitys Oamkille, koska amkin tehtävänä yhteiskunnan näkökulmasta on kouluttaa ammatti-ihmisiä ja vastata alueellisesta kehityksestä."

Opettajat pohtivat, mitä tiimiopettajuus oli ollut, miten se oli muodostunut ja miten sitä määriteltiin. Osa opettajista oli kokenut, että monialaisen opintojakson toteutus ei ollut ollut tiimiopettajuutta, vaan se oli ollut yhdessä suunnittelua ja sitten yksin opintojakson toteuttamista. Kuvausten perusteella tiimityöskentely oli toteutunut opetustilanteen ulkopuolella.

Opettajien arviointien perusteella ymmärrys monialaisten tiimien muodostumisesta vaihteli johdonmukaisesta opettajien valinnasta sattumanvaraisesti muodostuneisiin tiimeihin. Sattumanvaraisesti muodostuneiden opettajatiimien paras mahdollinen osaaminen ei välttämättä

ollut tällöin saatavilla. Kriitikkiä kohdennettiin opettajien väliseen yhteistyöhön ja tasavertaisena jäsenenä toimimiseen muiden tiimin opettajien kanssa. Osalle opettajista tiimiopettajuuden tuomaa hyötyä oli tässä vaiheessa vaikea arvioida. Opiskelijapalautteiden analysointi ja niiden yhdessä läpikäynti oli koettu puutteellisesti toteutetuksi. Lisäksi kritiikkiä kohdennettiin nopeasti vaihtuvien ohjeiden saantiin johdon taholta.

Tiimiopettajuuden kehittämisen esteenä oli ollut myös käytössä olevien resurssien erilaisuus. Samaa työtä varten toiset olivat saaneet huomattavasti suuremman resurssin kuin toiset. Tämän oli koettu hankaloittaneen hyvää tiimiopettajuutta vaativien suunnittelu- ja arviointipalaverien järjestämistä. Tiimiopettajuutta kokonaisuutena arvioitiin olevan vielä vähän ja alakohtaisten opintojaksojen toteutuksessa näkyi edelleen perinteinen opettajan yksin opettaminen.

"Kun puhuttiin tiimi opettajuudesta, niin ei tämä mielestäni sillä tavalla sitä ollut. Yhdessä mietittiin ne raamit, mutta kun opetus alkoi, niin sinä olet yksin siinä opiskelijoiden kanssa.

Tiimi toteutui

"Pohdin, mikä on opiskelijoiden lähtötaso ja onko kyseessä peruskurssi vai jatkokurssi. Tässä valinta oli peruskurssi. Kuitenkin valintana se minua opettajana pohditutti, kun eikö yamk ole jatkokoulutus

"Voi se olla jossakin asiassa hidasteena tai jarruna oppimiselle. Minusta se ei aina saa olla itsetarkoitus, että pannaan mitä ihmeellisimpiä ihmisiä yhteen saman asian puitteisiin. Tietysti jos halutaan kuluttaa aikaa ja leikiskellä, saattaa se olla niin sanotusti

to koulutuksen

sa.

Tiimiopettajuuden kehittämisen kuvattiin edellyttävän pitkäjänteisempää toimintaa ja tasapuolisempia resursseja. Nyt tiimien toimintajänne oli ollut lyhyt. Pitkäjänteisemmässä eri alojen tiimien toiminnassa tiimiopettajuus syvenisi, materiaalin ja opetusmenetelmien tutkiminen ja kehittäminen mahdollistuisivat ja se lisäisi jatkuvuutta. Opettajat pitivät tärkeänä oppia tuntemaan tiimissä toimivia opettajia, jotta luottamuksellinen ja toisiaan kunnioittava ilmapiiri saavutettaisiin. Monialaisuutta toivottiin lisäävän tutkimus- ja kehittämistyöhön. Tk-työssä näkyisi parhaiten, miten opiskelijat kehittyvät koulutuksen aikana. Opettajien mukaan yhteisten monialaisten artikkeleiden ja julkaisujen tekemistä pidettiin merkityksellisenä.

"On mielenkiintoista, miten opiskelijat kehittyvät kehittämistyön tekemisen aikana. Joku opiskelija pomppaa sieltä aivan käsittämättömästi, kun se aluksi tuntuu aivan tervanjuonnilta ja sitten parista ohjauskokouksesta lähtien se on jo ihan muuta." - Opettaja

"Olisi hieno juttu jos ne voisi monialaisesti kirjoittaa artikkeleita. Opiskelijat voisi tuottaa sitä tietoa. Mutta tarviiko aina olla monialaisestikaan, kun ois laajempaa näkökulmaa. Mutta ei ne tämmösillä yksittäisillä opintojaksoilla. Ei se varmaan tapahdu. Jos se ois niinku jollain muulla lailla organisoitu niin ois ihan luonnollistakin, että niitä artikkeleita syntyy. Olisi hyvä, jos olis laajempia opintojaksoja, joihin olisi ihan monialainen lähtökohda." - Opettaja

Tutkimus- ja kehittämishankkeissa tehtävä opettajien välinen monialainen yhteistyö ei ole näkynyt Oamkin master-koulutuksessa vielä. Opettajat kuvasivat, että yhteinen monialainen tutkimus- ja kehittämishanke olisi mielenkiintoista toteuttaa yhdessä tulevaisuudessa.

"Oisko se kuitenkin parempi rakentaa se monialaisuus ja moniaammatillisuus niiden opinnäytetöiden kautta tähän. Siinä ne joutuvat ihan oikeesti niinku hihat nostamaan ja panemaa kätensä saveen. Nyt ehkä nämä monialaiset opintojaksot ovat pikkusen semmosia, tehdään kuvitteellisesti jotakin ja mietitään yhdessä nyt tätä tai jotakin. Tarvittaisiin uudenlainen malli mennä eteenpäin. Olisi parempi, kun yksittäisiä jotakin reittejä ei olisi." - Opettaja

"Opettaja ei voi sitä yksin tehdä, vaan se tehdään tiimissä, jossa on niitä opiskelijoita ja opettajia muistakin yksiköistä." - Opettaja

Monialaisilla tutkimus- ja kehittämishankkeilla voitaisiin saavuttaa sekä työelämää että alueen elinkeino- ja kulttuurielämää palvelevaa uuden tiedon ja osaamisen siirtoa, kehittämistä ja uudistamista korkeakoulujen ja työelämän välillä. Toiminnan avulla voitaisiin tuottaa tietoa, jonka avulla tuotetaan master-opintojen kautta innovaatioita ja yhteiskunnallista hyötyä.

Lähteet

1. ^[ab](#)Salminen, R. & Varjonen, B. 2013. YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi. Hankesuunnitelma. Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu. Hämeenlinna.
2. ^[A](#)Ahonen, P., Nurminen, R. & Sorsa, K. 2013. TP 4 / YAMK opettajuus sillanrakentajana – hankkeen teemojen 2 ja 3 toteutus ja evaluaatio. Evaluointisuunnitelma. 1.12.2013–31.12.2015. Turun ammattikorkeakoulu.
3. ^[A](#)Ahonen, P. & Nurminen, R. 2009. Työelämän kehittäminen kolmikantamallin avulla – kokemuksia terveysalalta. Teoksessa B. Varjonen & H. Maijala (toim.) Ylempi ammattikorkeakoulututkinto – Osana innovaatioympäristöjä. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja 3. Hämeen ammattikorkeakoulu. Saarijärvi: Saarijärven Offset Paino Oy, 77–94.
4. ^[A](#)Ahonen, P., Wikström-Grotell, C. & Kouri, P. 2015. YAMK-opettajuus sillanrakentajana. Hakupäivä 27.10.2015.
<http://www.hamk.fi/verkostot/yamk-koulutus-vahvaksi-tki-vaikuttajaksi...>
5. ^[O](#)Oulun ammattikorkeakoulu. 2013. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan toimintasuunnitelma 2014. Oulu.
6. ^[I](#)Isohanni, I. & Huttunen, J. 2014 Master-koulutuksen kohteena on työelämän tutkiminen ja kehittäminen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkintokoulutuksen kehittämisprojekti vuosina 2012–2014. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 29. Hakupäivä 31.5.2015.
<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-118-0>
7. ^[ab](#)Katzenbach, J.R. & Smith, D.K. 1993. Tiimit ja tuloksekas yritys. Jyväskylä: Weilin & Göös.
8. ^[abcde](#)Ilola, H., Kotila, H. & Nikander, L. 2009. Yhteisöllisyys opettajan työn rajapinnoilla. Teoksessa A. Töytäri-Nyrhinen (toim.) Suunnannäyttäjiä – Uusia avauksia ammattikorkeakouluopettajien työhön. Haaga-Helia ammattikorkeakoulun kehittämisraportteja 4. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, 9–19.
9. ^[abcdefg](#)Nurmi, R., Honkanen, V-M., Saarikoski, L., Norrgård, K., Hyttilä-Huhta, T. & Waltermann, M. 2009. Tiimiopettajuuden kehittäminen Vaasan ammattikorkeakoulussa. Teoksessa A. Töytäri-Nyrhinen (toim.) Suunnannäyttäjiä – Uusia avauksia ammattikorkeakouluopettajien työhön. Haaga-Helia ammattikorkeakoulun kehittämisraportteja 4. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, 44–56.
10. ^[ab](#)Tapani, A. 2009. “Onko yhteisöllisyydellä väliä?” – identiteettiprosessi ja sosiaalinen pääoma epävarmuuden sietämisen merkityksellisinä elementteinä. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampere: Juvenes Print.
11. ^[S](#)Spiik, K.M. 2004. Tulokseen tiimityöllä. Vantaa: WSOY.
12. ^[ab](#)Nykänen, S., Karjalainen, M., Vuorinen, K. & Pöyliö, L. 2007. Ohjauksen alueellinen verkoston kehittäminen. Teoksessa H. Kasurinen & M. Laurinkari (toim.) CHANCES – Opinto-ohjauksen kehittäminen nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Opetushallitus. Helsinki, 26–47.
13. ^[H](#)Halkola, T. & Karvinen, K. 2007. Opettajan mahdollisuudet työyhteisön ja yhteisöllisyyden kehittäjänä. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampere.
14. ^[A](#)Ammattikorkeakoulutuksen työelämälähtöisyyden kehittäminen. 2009. Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomukset 188. Helsinki: Edita Prima. Hakupäivä 27.10.2015.
<https://www.vtv.fi/files/1783...>
15. ^[M](#)Mäki, K. 2012. Opetustyön ammattilaiset ja mosaiikin mestarit. Työkulttuurit ammattikorkeakouluopettajan toiminnan kontekstina. Jyväskylä studies in business and economics 109. University of Jyväskylä.
16. ^[M](#)Mällinen, S. 2007. Conceptual Change Process of Polytechnic Teachers in Transition From Classrooms to Web-Based Courses. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Acta Universitatis Tamperensis 648. Tampere: Tampere University Press. Hakupäivä 7.10.2015.

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67753...>

17. [^](#)Turpeenniemi, K. 2008. Siedä olevaa, muuta tulevaa. Hyvinvointialojen opettajien stressin kokeminen. Väitöskirja. Kasvatustieteiden tiedekunta. Lapin yliopisto.